

Ways to protect women from crime of human trafficking

Indrabud Munkhbaatar¹

Lecturer, Professor,
Mongolian National Defense University, Ulaanbaatar, Mongolia
Peaceg.1210@gmail.com

Batdolgors Jadavaa²

Lecturer, Associate professor,
Mongolian National Defense University, Ulaanbaatar, Mongolia
doogii.tezo@gmail.com

ARTICLE INFO:

RECEIVED: 06 October 2025

ACCEPTED: 15 December 2025

PUBLISHED: 15 January 2026

LICENSE:



Creative Commons
CC-BY 4.0

COPYRIGHT:

© 2026. The author(s)
This publication is an
open-access article.

CORRESPONDING AUTHOR:

Indrabud Munkhba

KEYWORDS: Human
traffick, Transnational
organized gangs, Criminal,
Protocol against human
traffick, Organ traffick,
Ssexual exploitation

ABSTRACT

Human trafficking includes various forms of exploitation, including recruitment, collection, transportation, and forced labor of recruited girls and women, forced sexual exploitation, forced sexual exploitation for other sexual purposes (pornography), forced marriage or adoption under the guise of family or free domestic service, forced crime, forced begging, and illegal organ donation. Therefore, it is necessary to develop recommendations on preventive measures based on public participation to identify and stop the causes and conditions of sexual exploitation.

I. INTRODUCTION

Crime constantly creates acute problems for society and the state. In the 20th century, the fight against crime was ranked second or third among the executive functions and duties of states, but in the new century, this fight has gone beyond the scope of one nation and has become international. In South America, slaves were forced to work on tobacco, rice, sugar, and cotton plantations, while in the southern states, slaves were used to mine gold and silver. By 1850, there were 4 million slaves in the southern United States alone. In 1850, there were 4 million slaves in the southern United States alone. This was because slave owners encouraged slaves to have children. After all, the children of slaves became slaves. In the 1990s, the term /trafficking/ was used to refer to the so-called “white slave trade” of women. Because white European women voluntarily emigrated to Arab and Eastern countries and were trafficked into prostitution, this led European governments to pay special attention to the issue.

At the time, the word trafficking meant the movement of women for the purpose of engaging in immoral activities. It is impossible to accurately estimate how many girls and women are trafficked worldwide. International organizations that conduct research on this issue, such as the UN agency responsible for violence against women, stated in 2000 that “4 million women are trafficked worldwide each year.” A report by the international organization Global Survival Network also stated that criminal gangs traffic 4 million women across borders each year, generating \$7 billion in profits.

THEORETICAL CONCEPT OF HUMAN TRAFFICKING

Human traffickers use various means to lure irregular workers, including girls and women, into their trap, such as arranging high-paying jobs abroad or marrying foreign nationals, and use them as a means of making money. In recent years, the proportion of human trafficking in the crime structure has tended to increase. The number of victims of this type of crime has increased 50 times compared to 2000. The crime of human trafficking is the initial recruitment, collection, transportation, and export of recruited girls and women for forced labor, forced slavery, and other sexual exploitation (pornography). This includes various forms of exploitation, including forced marriages and adoptions to provide free domestic services, forced crime, forced begging, and illegal organ donation. Human trafficking in Mongolia has a long history. For example, the Chinese are believed to have started selling Mongolian women as slaves in the 15th century and continued until the People's Revolution of 1921. A child is a person under the age of 18.¹ A person who has committed the crime of human trafficking can be any person listed below. These include:

- Recruiter
- Trader

¹ Victim-centered processing of human trafficking cases, Empowering employees. Manual.UB. 2018

- Buyer
- Carrier
- Refugee
- Forwarder
- Host

- A person who operates a place where prostitution is organized and the people who benefit from it, such as a nightclub, beauty salon, or massage parlor, where the victim is exploited for profit.

- Parents or guardians who intentionally sell, cause to be sold, or give up a child, as a person who has a duty to support the child through birth, adoption, or guardianship.

- Persons who concealed or protected the victim during the commission of the crime of human trafficking

- Employers /main employers and contractors/

Article 2 of the UN Trafficking in Persons Protocol defines the purpose of the document as follows:

a) Combat and prevent human trafficking, with special attention to children and women

b) Respect human rights and assist and protect victims of trafficking in persons.

c) Cooperate with other signatory countries to achieve these objectives.

The main features of the Protocol against Trafficking in Persons are:

- This type of crime is defined as a crime against humanity because it is committed with the intention of deceiving and exploiting people.

- The scope of human trafficking, including the recruitment, transportation, transfer, harboring, and receipt of people for the purpose of exploitation, is expanding.

- To obtain consent, it is necessary to exploit the vulnerability of the victim and to recruit them subtly, as well as to use force or the threat of force.

- As long as any of the methods mentioned are used, it is defined as a crime, regardless of whether the victim consents in any way.

- It was noted that the victims of this type of crime are usually children and women, but men are also affected

- It was acknowledged that there are many different purposes beyond sexual exploitation

- It includes appropriate human rights-based, socio-economic, political and legal measures to prevent human trafficking, protect and assist victims of the crime, repatriate and resocialize them, and impose appropriate punishment on perpetrators.

- He warned that international cooperation is essential to combat and prevent this type of crime.

Abolition of slavery. In some cases, human trafficking is considered synonymous with slavery. International law prohibits slavery and the slave trade. The Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade and the Practices and Customs Similar to Slavery (1956 Slavery Convention) defines the following two terms: The state or condition in which a person exercises all or some of the powers inherent in the

right of ownership is understood as “slavery”, and the person in such a state or condition is understood as “slave”. Article 7, paragraph a) “Slave trade” means all acts of capturing or taking possession of a person for the purpose of reducing him to slavery, all acts connected with the acquisition of a slave for the purpose of selling or exchanging him all acts of acquiring possession by sale or exchange of a slave acquired for sale or exchange, including the transportation of a slave as a whole, or the sale of a slave as defined in Article 7, paragraph c):

Prohibition of forced labor. Forced labor is one of the purposes of human trafficking. International law prohibits forced labor except in very strict and exceptional circumstances (such as military service, civil service laws, etc.). It applies to all acts of forced labor.

Prohibition of debt bondage. “Debt bondage” refers to the continuous exploitation of a trafficked person by forcing them to work under duress. The 1956 Slavery Convention defines debt bondage as follows: The condition or condition of a pledge arising from the performance of a debt obligation by the services of a person “enslaved in debt,” that is, a person who is the debtor’s own or a person who is dependent on him, if the value of such services is not properly assessed, is not considered to be payment of the debt. If the nature and duration of the work are uncertain, it shall be deemed to be debt bondage” (Article 1, paragraph a). Under international law, debt bondage is considered illegal.

Prohibition of forced sexual exploitation, sexual exploitation of others, and sexual exploitation. The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, adopted in 1979, prohibits forced prostitution and the exploitation of others through prostitution. States parties to this convention are obligated to take legal measures to eliminate all forms of trafficking in women and their sexual exploitation.

The purpose of human trafficking is: Mongolia is considered a source and recipient country for trafficking in men, women, and children for forced labor and sexual exploitation. Mongolian citizens work in Turkey, Kazakhstan, Israel, Norway, and Swedish, and are subjected to sexual exploitation in countries such as South Korea, Japan, China, Hong Kong, Macau, Malaysia, Germany, Sweden, Belgium, Turkey, and the United States. Women are also marrying Chinese and South Korean men through intermediary networks, putting them at risk of being enslaved (as domestic servants) and forced to sell their bodies.

The rapid development of the mining sector in southern Mongolia has not only increased internal migration but also increased the risk of becoming victims of human trafficking abroad, especially across the Mongolian-Chinese border. Drivers of large trucks transporting coal across the border confiscate their documents as collateral for the vehicles they are driving, increasing the vulnerability of young women and drivers waiting to cross the border to prostitution and sexual exploitation. The majority of victims of human trafficking are children under the age of 18. These young children are particularly vulnerable to forced begging, theft, and forced labor. They are also still

being exploited in the informal economy, such as horse racing, mining, construction and in some cases, sexual exploitation, with the participation of their families.

North Korean and Chinese citizens working in Mongolia are free to travel anywhere and at any time, with employment opportunities available in various sectors, including construction, manufacturing, agriculture, forestry, wholesale and retail trade, machine repair shops, and mining, often with minimal pay. The crime of sexual exploitation is an objective act that involves:

- a) The use of force or the threat of force;
- b) The use of power over another person by taking advantage of their position of power, property, position, or other circumstances, without restricting their freedom of movement.

This crime differs from human trafficking in that it does not involve restriction of freedom of movement. If the crime of sexual exploitation is committed while restricting the victim's freedom of movement and keeping them under control, this qualifies as domestic human trafficking.

"Use of force" means any active action aimed at inflicting physical violence.²

"Fraud" means to deceive others by concealing the truth or deliberately creating a false impression through words or actions. This can take the form of making false promises, such as working abroad, studying abroad, or arranging marriages.

"Exploitation of vulnerability" refers to the exploitation of the victim's economic, health, or disability status, unfavorable family environment, or other difficult living conditions.

"Abuse of authority" includes intentional misuse of official or other powers granted to a person pursuant to legislation or a decision of a competent authority.

"Recruitment" means any act of force, intimidation, coercion, or persuasion of a person or others to become a party to a crime for trafficking in persons.

This concept also includes involving others in the commission of the crime of human trafficking, as well as taking advantage of the victim's defenselessness and subjugation.

A person who is aware of human trafficking will be understood to be transporting the trafficked person from one place to another, either openly or covertly, by all means of transport, and to provide all possible support and assistance to the operation.

"Smuggling" refers to knowingly transporting a person who is being trafficked across the territory of a third country, illegally crossing borders, transferring a person from one perpetrator to another, or providing any kind of support and assistance for such activities.

"Sheltering" means temporarily hiding the trafficked person in one's own or another's premises, with or without supervision, until the person is transferred to a receiving party, after becoming aware of the trafficking.

² Gantulga S. Human traffic. UB. 2024

“Receiving” means taking over a trafficked person for the purpose of keeping him or her in one’s possession and using him.

Comparison of criminal liability and aggravating circumstances as provided for in the articles of the Criminal Code

Table 1. Comparison of criminal liability and aggravating circumstances imposed under the articles and provisions of the Criminal Code

Criminal Code	Description	Punishment
Article 12.3 Sexual Exploitation	1. The victim was forced to have sexual intercourse with another person without restriction of freedom of movement, by using force or threats of force; or by taking advantage of the situation in which the victim is under their control due to property, position, or other circumstances.	Imprisonment for a term of one to five years
	2. Энэ гэмт хэргийг хохирогчийн биеийг үнэлүүлж ашиг олох зорилгоор: 2.1. Forcibly bringing in persons under the age of 14-18; 2.2. A person who has previously been convicted of a crime specified in this chapter; 2.3. Victims use narcotics and psychotropic substances; 2.4. Makes the victim pregnant; 2.5. Against two or more people; 2.6. Committed consistently	Imprisonment for a term of two to eight years
	3. Due to this crime: 1.1. Miscarriage; 1.2. Impregnation of a person under the age of sixteen	Imprisonment for a term of 5-12 years
	2. This crime is committed by: a. forcibly importing a minor; b. by an organized criminal group, to profit from the victim's body.	Punishable by imprisonment for a term of 12-20 years, or life imprisonment.

Diagram 1. Number of registered crimes of human trafficking (13.1) and sexual exploitation (12.3)

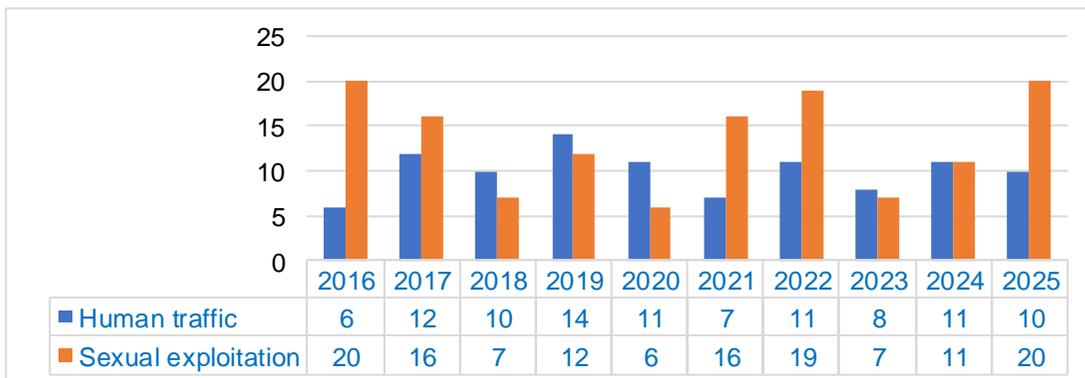


Table 2. Human trafficking and sexual exploitation statistics 2016-2025

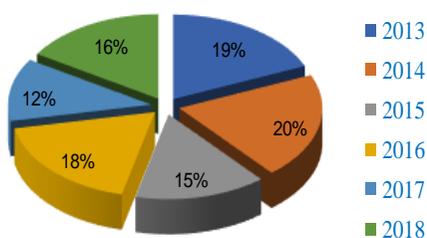
Year	Human traffic /13.1/			Sexual exploitation /12.3/			Court /13.1/	Court /12.3/
	Case	Connector	Victim	Case	Connector	Victim		
2016	6	8	5	20	25	41	4	15
2017	12	26	9	16	24	22	9	8
2018	10	19	10	7	10	5	8	5
2019	14	23	65	12	26	20	10	8
2020	11	18	40	6	9	8	8	3
2021	7	19	26	16	23	33	4	10
2022	11	18	32	19	36	40	7	16
2023	8	19	28	7	11	15	5	5
2024	11	25	41	11	21	28	7	6
2025	10	31	35	20	32	33	5	5
Total	100	206	291	134	217	245	67	81

Table 3. Unofficial number of Mongolian citizens who work as prostitutes abroad

№	Foreign country	Unofficial number of prostitutes
1	China Ereen city	150
2	China Inner Mongolia Blue city	50
3	China Beejin city	150
4	China Chindao city	60
5	China Tyanjin city	30
6	China Donguang city	30
7	China Inner Mongolia -Shiliyin Gol Province Golden -Saddle Ruins	20

8	China Inner Mongolia Manjuur city	30
9	China Shinjin city	50
10	China Inner Mongolia Tianlau city	20
11	China Shankhai city	50
12	China Honkong	100
13	China Makou	80
14	Singapore	120
15	Malaysia	100
16	Indonesia	40

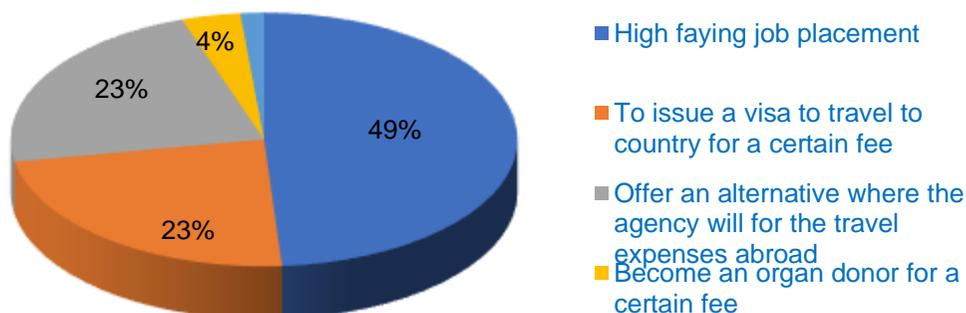
Diagram 2. Citizens who have contacted the Center for Gender Equality



From 2003 to July 2023, a total of 2,234 individuals (Unduplicated count) received assistance and sevic. 316 victims were repatriated and provided with assistance. The Shelter in Ulaanbaatar provided services to a total of 421 victims:

- 83 adult women
- 338 minor women

Diagram 3. Participants agree to conditions aimed at identifying the risk of exposure to sexual violence



• CONCLUSION:

The definition of "Victim" in the crime of human trafficking was first legislated in 2012 by the Law on Combating Human Trafficking. This definition is considered to be a more victim-friendly provision as it considers the victim in a broader context than the definition of the victim in other relevant criminal laws. Specifically, The Law on Combating Human Trafficking provides the opportunity for victims of human trafficking to contact service providers to receive assistance and services, regardless of whether they have been identified as victims by the police or judicial authorities. Although the Law on Combating Human Trafficking stipulates that victims are provided with five types of rehabilitation services free of charge, there are no detailed regulations on who will provide the primary services that victims need, such as shelter, food, and emergency health care, and how and with what funding.

The law also does not detail the budgetary issues related to the provision of these services. The Save the Children Foundation's research report "Protecting Girls from Violence and Exploitation" notes the increase in crimes against the sexual freedom of minors in recent years, and the reasons for this.

For example, the number of rape cases registered with the Police is continuously increasing, especially in the last 3 years, with approximately 1 case being registered and investigated per day. About 80% of victims are girls and young women aged 10-29, and 46.8% are girls aged 8-17. Also, among the regulations to be implemented by the law, the "Regulations on Providing Legal Assistance to Victims of Human Trafficking" have not been approved.

Currently, the majority of service providers provide legal advice and advocacy to victims of human trafficking with the support of international organizations, but given that this sustainable situation is not being met, there is an urgent need to approve the above regulations. Further improve the system of services provided to victims, especially to address the needs of victims whose access to care is not met under current conditions, regulation is urgently needed to ensure the sustainability of services by establishing basic victim protection service standards, assessing the quality and accessibility of services, and ultimately addressing the financing of primary and rehabilitation victim protection services. Considering the need to intensify preventive activities in the future, the following suggestions are put forward:

1. The relevant district should intensify research on target age groups vulnerable to human trafficking.
2. Monitor target age groups vulnerable to human trafficking who are traveling or studying abroad (distribute advice and warning leaflets to travelers)
3. There is a need to improve the management of public-private partnerships in carrying out preventive education campaigns for working students.

REFERENCES

- [1] Child protection. UB. 2016
- [2] Law on combating human trafficking. 2012
- [3] Turmandah.Z, Gantulga.S human trafficking.UB. 2008
- [4] Turmandah.Z, Gantulga.S human trafficking.UB. 2024
- [5] Turmandah.Z, Gantulga.S Fundamentals of combating human trafficking.UB. 2008
- [6] Gantulga.S human trafficking.UB. 2015
- [7] Oyuntsetseg.D Sociology of public opinion. UB. 2000
- [8] human trafficking. Manual. UB. 2009
- [9] Fundamentals of Child protection. Social workers and other professionals working with children. UB. 2009

ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙГ ХҮН ХУДАЛДААЛАХ ГЭМТ ХЭРГЭЭС СЭРГИЙЛЭХ АРГА ЗАМ

Мөнхбаатар.Индрабүд¹

Профессор багш,

Үндэсний Батлан Хамгаалахын Их Сургууль, Монгол Улс
Peaceg.1210@gmail.com

Жадаваа Батдолгор²

Дэд профессор багш,

Үндэсний Батлан Хамгаалахын Их Сургууль, Монгол Улс
doogii.tezo@gmail.com

Хураангуй. Хүн худалдаалах гэмт хэрэг нь эхлээд элсүүлж авах, элсэгдсэн охид, эмэгтэйчүүдийг цуглуулах, тээвэрлэн гадаад гаргаад албадан хөдөлмөр хийлгэх, боолчлох хүчээр биеийг нь үнэлүүлэх, сексийн бусад зорилгоор ашиглах /порнограф/, хуурамч гэрлэлт, үрчлэлтээр халхавчлан гэр бүл болон үнэгүй гэрийн зарц хийлгэх, хүчээр гэмт хэрэг үйлдүүлэх, гуйлга гуйлгуулах, эд эрхтнийг хууль бус донор болгон худалдаалах зэрэг мөлжлөгийн төрөл бүрийн хэлбэр хамаардаг. Тиймээс бэлгийн мөлжлөгийн өртөгсдийн, шалтгаан нөхцөлийг тодруулах, таслан зогсоохын тулд олон нийтийн оролцоонд тулгуурлан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар санал зөвлөмж боловсруулах.

Түлхүүр үг. Хүн худалдаалах гэмт хэрэг /human traffick/, Үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай бүлэглэл /Transnational organized gangs/, Гэмт этгээдүүд /criminal/, Хүн худалдаалахын эсрэг протокол /Protocol against human traffick/, Эд эрхтний наймаа /organ traffick/, Бэлгийн мөлжлөг /sexual exploitation/

I. УДИРТГАЛ

Гэмт явдал нь нийгэм, төрийн өмнө тулгамдсан хурц асуудлуудыг байнга бий болгодог бөгөөд ХХ зуунд зуунд гэмт явдалтай хийх тэмцэл нь улс гүрнүүдийн төрийн гүйцэтгэх чиг, үүргийн дотор 2-3-р байранд байж ирсэн бол шинэ зуунд энэхүү тэмцэл нь нэг улс үндэстний хүрээнээс хальж, олон улсын

шинжтэй болсон. Сүүлийн жилүүдэд дэлхий нийтийн анхаарлыг ихээр татаж буй хүн худалдаалах гэмт хэрэг нь эртний боол худалдах, худалдан авах явдлаас улбаатай бөгөөд XVII-XVIII-р зуунд Баруун Африкаас олон сая хүнийг боолын худалдаачид Умард болон Өмнөд Америк тивд авчирч боол болгон худалдсан байна. Өмнөд Америк тивд авчирч боол болгон худалдсан байна. Өмнөд Америкт боолчуудыг тамхи, цагаан будаа, чихэр, хөбөнгийн тариалангийн талбайд хүчээр хөдөлмөрлүүлж, харин өмнөд мужуудад боолчуудыг алт болон мөнгөний уурхайд ажиллуулдаг байлаа. 1850 онд зөвхөн АНУ-ын өмнөд хэсэгт 4 сая боолчуудтай болсон байна. Энэ нь боолын хүүхэд боол болдог учир тэднийг хүүхэд төрүүлэхийг боолын эзэд хөхүүлэн дэмждэг байсантай холбоотой юм. 1990 оны үед /trafficking/ буюу хүн худалдаалах гэсэн нэр томъёог эмэгтэйчүүдийн “Цагаан боолын худалдаа” гэж нэрлэгдсэн асуудалтай холбоотойгоор хэрэглэсэн байна. Учир европын цагаан арьст эмэгтэйчүүд араб болон Дорно дахины орнуудад сайн дураар цагаачлах, худалдагдах замаар биеэ үнэлж байсан нь Европын улсуудын Засгийн газруудыг уг асуудлыг тусгайлан анхаарахад хүргэсэн байна. Тухайн үед траффик гэдэг үг нь эмэгтэйчүүдийг ёс суртахуунгүй үйл ажиллагаа эрхлэх зорилгоор шилжин явах гэдэг утгыг илэрхийлдэг байсан. Дэлхийн хэмжээнл хүн худалдаалах гэмт хэрэгт хичнээн охид, эмэгтэйчүүд өртөж байгааг нарийвчлан гаргах боломжгүй юм. Энэ талаар судалгаа явуулдаг олон улсын байгууллагууд тухайлбал: Эмэгтэйчүүдийн хүчирхийллийн асуудал хариуцсан НҮБ-ийн агентлагаас “Жил бүр дэлхийн хэмжээнд 4 сая эмэгтэйчүүд наймаалагдаж байна гэсэн мэдэгдлийг 2000 онд хийсэн байдаг. Мөн олон улсын байгууллагын /Global Survival Network/ -ын гаргасан илтгэлд Гэмт бүлэглэлүүд жил бүр 4 сая эмэгтэйчүүдийг хил давуулан наймаалж, 7 тэрбум долларын ашиг олж байна” гэж мэдэгдсэн.

II. Үндсэн хэсэг.

хүн худалдаалагчид нь байнгын бус хөдөлмөр эрхлэгчид, тэр дундаа охид, эмэгтэйчүүдийг гадаадад цалин орлого ихтэй ажилд болон гадаадын иргэнтэй гэр бүл болоход зуучилна гэх зэргээр ов мэх хэрэглэн урхиндаа оруулан тэднийг мөнгө олон арга хэрэгслээ болгож байна. Сүүлийн жилүүдэд хүн худалдаалах гэмт хэргийн бүтцэд эзлэх хувийн жин нэмэгдэх хандлагатай байна. Энэ төрлийн гэмт хэргийн хохирогчдын тоо 2000 оныхтой харьцуулахад 50 дахин өссөн байна. Хүн худалдаалах гэмт хэрэг нь эхлээд элсүүлж авах, элсэгдсэн охид, эмэгтэйчүүдийг цуглуулах, тээвэрлэн гадаад гаргаад албадан хөдөлмөр хийлгэх, боолчлох хүчээр биеийг нь үнэлүүлэх, сексийн бусад зорилгоор ашиглах /порнограф/, хуурамч гэрлэлт, үрчлэлтээр халхавчлан гэр бүл болон үнэгүй гэрийн зарц хийлгэх, хүчээр гэмт хэрэг үйлдүүлэх, гуйлга гуйлгуулах, эд эрхтнийг хууль бус донор болгон худалдаалах зэрэг мөлжлөгийн төрөл бүрийн хэлбэр хамаардаг. Монгол улс дахь хүн худалдаалах гэмт хэргийг түүхэн талаас нь авч үзвэл эртний уламжлалтай. Тухайлбал: Хятадууд монгол бүсгүйчүүдийг гар дамжуулан худалдах явдал 15-р зуунаас эхэлсэн гэж үздэг бөгөөд 1921 оны ардын

хувьсгалыг хүртэл үргэлжилсэн байна. Хүүхэд гэж 18 насанд хүрээгүй хүнийг хэлнэ.³

Хүн худалдаалах гэмт хэрэг үйлдсэн хүн нь дараах жагсаалтад бүртгэгдсэн аль ч хүн байх боломжтой. Үүнд:

- Элсүүлэгч
- Худалдаалагч
- Худалдан авагч
- Тээвэрлэгч
- Орогнуулагч
- Дамжуулагч
- Хүлээн авагч
- Биеэ үнэлэхийг зохион байгуулдаг газар, тэндээс ашиг хүртэгч, цэнгээний газар, гоо сайхны болон массажны газар зэрэг хохирогчийг ашиглан ашиг олдог газруудыг ажлуулдаг этгээд

- Төрүүлсэн болон үрчлэн авсан, асран хамгаалах харгалзан дэмжих үүрэг хүлээсэн хүний хувьд хүүхдээ санаатайгаар худалдсан, худалдахад хүргэсэн, шилжүүлэн өгсөн эцэг эх, асран хамгаалагч

- Хүн худалдаалах гэмт хэрэг үйлдэх үе шатанд хохирогчийг нуун далдалж, хорж байсан этгээдүүд

- Ажил олгогч /гол ажил олгогч болон гэрээ байгуулагчид/

НҮБ-ын Хүн худалдаалах эсрэг протоколын 2 дугаар зүйлд уг баримт бичгийн зорилгыг дараах байдлаар тодорхойлсон. Үүнд:

а) Хүүхэд, эмэгтэйчүүдэд онцгой анхаарлаа хандуулах замаар хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх

б) Хүний эрхийг хүндэтгэн дээдэлж, хүн худалдаалах гэмт хэрэгт өртсөн хохирогчдод туслах, тэднийг хамгаалах

с) Эдгээр зорилтдоо хүрэхийн тулд нэгдэн орсон улс орнуудтай хамтран ажиллах

Хүн худалдаалхын эсрэг протоколын гол онцлог нь:

- Хууран мэхэлж, хүнийг мөлжих зорилготой үйлдэгддэг тул энэ төрлийн гэмт хэргийг хүн төрөлхтний эсрэг гэмт хэрэг гэж тодорхойсон.

- Хүнийг мөлжих зорилгоор элсүүлэх, тээвэрлэх, дамжуулах нуун далдлах, хүлээн авах зэрэг хүн худалдаалах гэмт хэргийн хүрээ тэлэх хандлагатай байна

- Зөвгцшөөрлийг нь авахын тулд эмзэг байдлыг нь ашиглаж, нарийн аргаар элсүүлэхээс гадна хүч хэрэглэх, хүч хэрэглэхээр заналхийлэх зэрэг аргыг тусгасан

- Дурдсан аргуудаас аль нэгийг нь ашигласан л бол хохирогч ямар нэг байдлаар зөвшөөрсөн эсэхээс үл хамааран гэмт хэрэгт тооцохоор тодорхойлсон.

- Энэ төрлийн гэмт хэргийн хохирогч нь ихэвчлэн хүүхэд, эмэгтэйчүүд байдаг ч эрэгтэйчүүд мөн адил өртдөгийг сануулсан

³ Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч төвтэй хянан шийдвэрлэх ажиллагаа: Албан хаагчдыг чадавхижуулах нь. Сургагч багшийн гарын авлага. УБ., 2018 он

- Бэлгийн мөлжлөгөөс гадна олон төрлийн зорилготой байдгийг хүлээн зөвшөөрсөн

- Хүн худалдаалах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, гэмт хэрэгт өртсөн хохирогчдыг хамгаалах, туслах, нутагт нь буцаах, нийгэмшүүлэх, гэмт этгээдэд тохирсон ялыг оногдуулахын тулд авбал зохих хүний эрхэд суурилсан, нийгэм эдийн засаг, улс төр эрх зүйн арга хэмжээг агуулсан

- Энэ төрлийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэхэд олон улсын хамтын ажиллагаачухал шаардлагатай болохыг анхааруулсан.

Боолчлолыг халах тухай. Зарим тохиолдолд хүн худалдаалахыг боолчлолтой адитгаж үздэг. Олон улсын хууль тогтоомжид боолчлол, боолын худалдааг хориглосон байдаг. Боолчлол, боолын худалдаа болон боолчлолтой адитлгах ёс, ёс заншлыг усгах тухай нэмэлт конвенцэд /1956 оны боолчлолын тухай конвенц/ дараах 2 нэр томъёог томъёолсон байдаг.

Өмчлөх эрхэд хамаарах бүх, эсвэл зарим эрх мэдлийг хүнээр хэрэгжүүлсэн байдал буюу нөхцлийг "боолчлол", мөн ийм байдал буюу нөхцөлд байгаа хүнийг "боол" гэж тус тус ойлгоно. 7 дугаар зүйлийн а) хэсэг "Боолын худалдаа" гэж хүнийг боол болгох зорилгоор олзлох авах буюу эрхэндээ оруулах бүх үйлдэл, боолыг худалдах буу солих зорилгоор түүнийг олж авахтай холбогдсон бүх үйлдэл, худалдах буюу солих зорилгоор олж авсан боолыг худалдах буюу солих замаар эрхэндээ оруулах бүх үйлдэл, бүхэлдээ боолыг тээвэрлэх, эсвэл 7 дугаар зүйлийн с) хэсэгт

Албадан хөдөлмөрийг хориглох тухай. Албадан хөдөлмөрлүүлэх нь хүн худалдаалах гэмт хэргийн нэг мөлжлөгийн зорилго байдаг. Олон улсын хууль тогтоомжид албадан хөдөлмөрийн маш хатуу, онцгой нөхцөл байдалд зөвшөөрснөөр /цэргийн алба, иргэний үүргийн хууль гэх мэт/ бусад тохиолдолд хориглодог. удалдах бүх үйлдэл хамаарна.

Өрийн дарамтанд оруулахыг хориглох. "Өрийн дарамтанд оруулах" гэдэг нь худалдаалагдсан хүнийг хүчирхийлэл дор ажлуулан тасралтгүйгээр мөлжих үйлдлийг хэлнэ. 1956 онд баталсан "Боолчлолын конвенц"-д өрийн дарамтыг дараах байдлаар тодоройлсон байдаг.

"Өрөнд орж боолчлогдсон, өөрөөр хэлбэл өртэй хүний өөрийнхөө, эсвэл өөрөөсөө хараат" хүний үйлчилгээгээр өрөө төлөх үүргээ биелүүлэхтэй холбоотойгоор үүссэн барьцааны байдал буюу нөхцөл, хэрэв тэрүү үйлчилгээг зохих ёсоор үнэлсэн үнэлгээ нь уг өрийн төлөөсөнд тооцогдохгүй, эсвэл тэрхүү хөдөлмөрийн шинж чанар, үргэлжлэх хугацаа нь тодорхой бус байдалтай байвал өрийн дарамтанд орсон гэж үзнэ" /1 дүгээр зүйлийн а) хэсэгт/ Олон улсын хууль тогтоомжийн хүрээнд өрийн дарамтанд оруулахыг хууль бус гэж үздэг.

Хүчээр биеийг үнэлүүлэх, бусдын биеийг үнэлж, мөлжлөг үйлдэхийг хориглох тухай. 1979 онд баталсан Эмэгтэйчүүдийг ялгаварлан гадуурхах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенцэд хүчээр биеийг нь үнэлүүлэх, бусдын биеийг үнэлүүлж мөлжлөг үйлдэхийг хориглосон байдаг. Энэхүү конвенцэд нэдсэн орсон

улс орнууд эмэгтэйчүүдийг худалдаалах, тэдний биеийг үнэлүүлж мөлжих бүхий л хэлбэрийг устгах хууль зүйн арга хэмжээ авах үүрэг хүлээсэн.

Хүн худалдаалах гэмт хэргийн зорилго: Монгол улсад эрэгтэйчүүд, эмэгтэйчүүд, хүүхдийг албадан хөдөлмөрлүүлэх, бэлгийн мөлжлөгт ашиглах зорилгоор худалдаалах, илгээгч болон хүлээн авагч улсад тооцогдож байна. Монгол улсын иргэд Турк, Казакстан, Израйль, Норвеги, Швед улсад хөдөлмөр эрхэлдэг бөгөөд Өмнөд Солонгос, Япон, Хятад, Хонгонк, Макао, Малайз, Герман, Швед, Бельги, Турк, Америк зэрэг улсад бэлгийн мөлжлөгт өртөж байна. Охид эмэгтэйчүүд ихэвчлэн массажны газар, зочид буудал, шөнийн цэнгээний газар болон кароке клубуудад бэлгийн мөлжлөгт өртөж байна.

Мөн эмэгтэйчүүд зуучлалын сүлжээгээр дамжуулан Хятад, Өмнөд Сологосын эрэгтэйчүүдтэй гэр бүл болж байгаа нь тэдний боолчлолд /гэрийн үйлчлэгч/ өртөж, хүчээр биеийг нь үнэлүүлэх эрсдэлд оруулж байна.

Монгол улсын өмнөд хэсэгт уул уурхайн салбар эрчимтэй хөгжиж байгаа нь дотоодын шижилт хөдөлгөөнийг нэмэгдүүлээд зогсохгүй, гадагшаа ялангуяа Монгол-Хятадын улсын хил нэвтрүүлэн хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч болох эрсдлийг нэмэгдүүлж байна. Улсын хилээр нүүрс тээвэрлэн гаргадаг том оврын автомашины жолооч нар унаж яваа машиныхаа барьцаанд баримт бичгээ хураалгадаг бөгөөд залуу эмэгтэйчүүд, улсын хил нэвтрэх ээлжээ хүлээж байгаа жолооч нарт биеэ үнэлэх, бэлгийн мөлжлөгт өртөх эмзэг байдлыг нэмэгдүүлж байна.

Хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдын ихээхэн хэсгийг 18 нас хүрээгүй буюу хүүхдүүд эзэлж байна. Тэдгээр бага насны хүүхдүүд хүчээр гуйлга гуйх, хулгай хийх, хөдөлмөрийн иөлжлөгт ихээхэн өртөж байна. Мөн тэнийг эдийн засгийн албан ёсны бус салбар болох хурдны морь унуулах, уул уурхайн барилга дээр ажиллуулах, зарим тохиолдолд бэлгийн мөлжлөгт оруулах үйл ажиллагаа гэр бүлийн хүмүүсийнх нь оролцоотойгоор үйлдэгдэх явдал ч байсаар байна.

Монгол Улсад ажиллаж байгаа Хойд Солонгос, Хятад Улсын иргэд ажлын байраа болон хүссэн үедээ хаа нэгтээ зорчих, эрх чөлөөтэйгөөр эсвэл ямар нэг цалингүй, эсвэл маш бага цалинтайгаар барилга, үйлдвэрлэл, хөдөө аж ахуй, мод үржүүлэх, бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа, машин засварын газар болон уул уурхайн салбарт ажиллах тохиолдол байна.

Бэлгийн мөлжлөг үйлдэх гэмт хэрэг нь:

а) Хүч хэрэглэж, хүч хэрэглэхээр заналхийлж:

б) Эд хөрөнгө, албан тушаал, бусад нөхцөл байдлын улмаас эрхшээлдээ байгаа байдлыг далимдуулан зорчих эрхийг хязгаарлахгүйгээр бусадтай бэлгийн харьцаанд албадан оруулсан үйлдэл нь объектив талын шинж болно. Энэ гэмт хэргийн хүн худалдаалах гэмт хэргээс ялгагдах онцлог нь зорчин явах эрхийг хязгаарлахгүй байх явдал юм. Хэрэв бэлгийн мөлжлөг үйлдэх гэмт хэргийг хохирогчийн зорчин явах эрхийг хязгаарлаж, хяналтандаа байлгаж үйлдсэн бол энэ нь дотоодод үйлдэгдсэн хүн худалдаалах гэмт хэргийн шинжийг хангана.

“Хүч хэрэглэх” гэж биемахбодын хүчирхийлэл хийхэд чиглэгдсэн аливаа идэвхитэй үйлдлийг хэлнэ.⁴

“Хууран мэхэлсэн” гэж үгээр буюу үйлдлээр бодит байдлыг нуун дарагдуудалх, эсвэл зохиомол байдлыг зориудаар бий болгох замаар бусдыг төөрөгдүүлэхийг хэлнэ. Энэ нь гадаад улсад ажиллах, сурах аялах, гэрлэхэд зуучлах зэргээр худал амлах зэрэг хэлбэрээр илэрнэ.

“Эмзэг байдлыг далимдуулсан” гэдэгт хохирогчийн эдийн засаг, эрүүл мэнд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй байдал, гэр бүлийн таагүй орчин, түүнчлэн амьдрал ахуйн бусад хүнд байдал зэргийг ашигласан байхыг хэлнэ.

“Эрх мэдлээ урвуулан ашишласан” гэдэгт хууль тогтоомж буюу эрх бүхий байгууллагын гаргасан шийдвэрийн дагуу өөрт нь олгогдсон албаны болон бусад бүрэн эрхийг санаатайгаар харш ашигласан явдыг хамраауулж үзнэ.

“Элсүүлэх” гэдэгт хүнийг худалдаалах зорилгоор тухайн болон бусад этгээдийг айлган сүрдүүлэх тулган шаардах, ятгах замаар гэмт ажиллагааны оролцогч болох аливаа үйлдлийг хэлнэ. Хүн худалдаалах гэмт хэргийг үйлдэхдээ бусдыг татан оролцуулахаас гадна хохирогчийн биеэ хамгаалах чадваргүй болон эрхшээлдээ байгаа байдал зэргийг далимдуулан зөвшөөрүүлэх явдал нь энэ ойлголтод нэгэн адил хамаарна.

“Тээвэрлэх” хүн худалдаалж байгааг мэдсэн этгээд худалдаалагдаж буй хүнийг нэг газраас нөгөөд бүх төрлийн тээврийн хэрэгслээр ил болон далд хэлбэрээр зөөвөрлөхөөс гадна уг ажиллагаанд бүх талын дэмжлэг туслалцаа үзүүлэхийг ойлгоно.

“Дамжуулах” гэдэгт хүн худалдаалж байгааг мэдсэн этгээд хүнийг гуравдагч улсын нутаг дэвсгэрээр дамжуулан хил нэвтрүүлэх, нэг этгээдээс нөгөөд хүнийг шилжүүлэх болон уг ажиллагаанд бүх талын дэмжлэг туслалцаа үзүүлэхийг хэлнэ.

“Орогнуулах” хүн худалдаалж байгааг мэдсэн этгээд худалдаалагдаж буй хүнийг хүлээн авах этгээдэд шилжих хүртэл түр хугацаагаар өөрийн эсвэл бусдын орон байранд хяналттай болон хяналтгүйгээр нуугдуулан байрлуулахыг ойлгоно.

“Хүлээн авах” гэдэгт худалдаалагдсан хүнийг өөрийн мэдэлд байлгаж, ашиглахаар шилжүүлэн авахыг ойлгоно.

Эрүүгийн хуульд заасан зүйл заалтуудад оногдуулсан эрүүгийн хариуцлагын харьцуулалт, хүндрүүлэх нөхцөл байдал

Эрүүгийн тухай хууль	Тодорхойлолт	Ял шийтгэл
12.3 дугаар зүйл. Бэлгийн мөлжлөг	1. Хохирогчид хүч хэрэглэж, хүч хэрэглэхээр заналхийлж; эд хөрөнгө, албан тушаал, бусад нөхцөл байдлын улмаас эрхшээлдээ байгаа байдлыг	Нэг жилээс таван жил хүртэл хугацаагаар

⁴ Гантулга С. Хүн худалдаалах гэмт хэрэг. УБ.,2024 он

	далимдуулан зорчих эрхийг хязгаарлахгүйгээр бусадтай бэлгийн харьцаанд албадан оруулсан бол	хорих ял
2.	Энэ гэмт хэргийг хохирогчийн биеийг үнэлүүлж ашиг олох зорилгоор: 1.1. 14-18 насанд хүрээгүй хүнийг албадан оруулж; 1.2 урьд энэ бүлэгт заасан гэмт хэрэгүүлдэж гэм буруутайд тооцогдож байсан хүн; 1.3 хохирогчид мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодис хэрэглүүлж; 1.4 хохирогчийг жирэмсэн болгож; 1.5 хоёр, түүнээс олон хүний эсрэг; 1.6 байнга тогтвортой үйлдсэн бол	Хоёр жилээс найман жил хүртэл хугацаагаар хорих ял
3.	Энэ гэмт хэргийн улмаас: 3.1. ураг зулбасан; 3.2. арван зургаан насанд хүрээгүй хүнийг жирэмсэн болгосон бол	5-12 жил хүртэл хугацаагаар хорих ял
4.	Энэ гэмт хэргийг хохирогчийн биеийг үнэлүүлж ашиг олох зорилгоор: 4.1. бага насны хүүхдийг албадан оруулж; 4.2. зохион байгуулалттай гэмт бүлэг үйлдсэн бол	12-20 жил хүртэл хугацаагаар, эсхүл бүх насаар хорих ял шийтгэнэ.

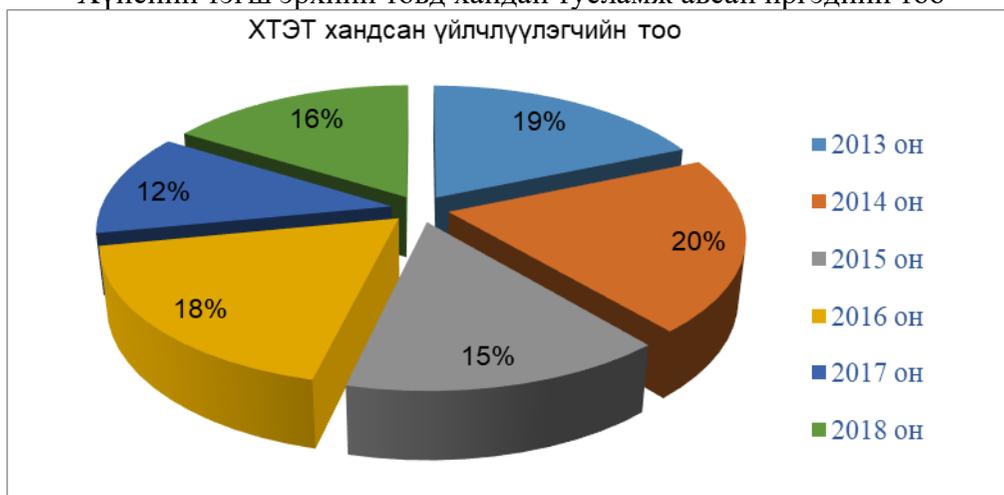
Бүртгэгдсэн хун худалдаалах (13.1) болон бэлгийн мөлжлөгийн (12.3) гэмт хэргийн тоо



№	Он	ХХГХ-ийн ЭХ-ийн /13.1-р	Бэлгийн мөлжлөг /12.3-р	ХХГХ-ийн ЭХ-ийн /13.1-р зүйл/	Бэлгийн мөлжлөг /12.3-р зүйл/
---	----	-------------------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------------------

		зүйл/	зүйл/	Хэрэг	Холбогдогч	Хэрэг	Холбогдогч
		ХХГХ-ийн нөхцөл байдал					
1	2017	12	16	1	1	-	-
2	2018	10	19	3	3	1	4
3	2019	14	6	2	10	2	5
4	2020	10	13	8	19	2	7
5	2021	7	6	6	10	2	4
6	2022	11	6	3	9	1	2
Нийт		64	66	23	52	8	17

Хүйсийн тэгш эрхийн төвд хандан тусламж авсан иргэдийн тоо
ХТЭТ хандсан үйлчлүүлэгчийн тоо



2003-2023 оны 07 сар хүртэлх хугацаанд нийт давхардаагүй тоогоор 2234 хүнд тусламж үйлчилгээ үзүүлэн ажилласан. 316 хохирогчийг эх оронд нь эргүүлэн авчирч, тусламж үзүүлсэн. Улаанбаатар хот дахь Хамгаалах байр нийт 421 хохирогчдод үйлчилгээ үзүүлсэнээс:

- 83 насанд хүрсэн эмэгтэй
- 338 насанд хүрээгүй эмэгтэй

ХХГХ-т өртөх эрсдлийг танихад чиглэсэн болзол нөхцлийг зөвшөөрч буй оролцогчид



Дүгнэлт, санал

Хүн худалдаалах гэмт хэргийн “Хохирогч” гэх тодорхойлолтыг 2012 онд Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хуулиар анх хуульчилсан. Уг тодорхойлолт нь бусад эрүүгийн холбогдох хуулиуд дахь хохирогчийн тодорхойлолтоос илүү өргөн хүрээнд хохирогчийг авч үзсэнээрээ хохирогчид илүү ээлтэй заалт болсон гэж үздэг. Тодруулбал, Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хуульд цагдаа, шүүхийн байгууллагаар хохирогчоор тогтоогдсон эсэхээс үл хамааран хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогч нь үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагад хандан тусламж, үйлчилгээ авах боломжийг бүрдүүлсэн. Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хуульд зааснаар хохирогчид таван төрлийн нөхөн сэргээх үйлчилгээг үнэ төлбөргүй үзүүлэхээр заасан хэдий ч хохирогчдод нэн тэргүүнд шаардлагатай тусламж дэмжлэг болох хамгаалах байр, хоол, хүнс, эрүүл мэндийн яаралтай тусламж үйлчилгээ зэрэг анхан шатны үйлчилгээг хэн хэрхэн, ямар санхүүжилтээр үзүүлэх талаарх нарийвчилсан зохицуулалт тусгагдаагүй байна. Мөн эдгээр үйлчилгээг үзүүлэхтэй холбоотой төсвийн асуудлыг хуульд нарийвчлан заагаагүй. Сүүлийн жилүүдэд насанд хүрээгүй хүний бэлгийн эрх чөлөөний эсрэг үйлдэгдэж буй гэмт хэргийн өсөлт, шалтгаан нөхцөл болоод байгаа талаар хүүхдийг ивээх сангийн “Охидыг хүчирхийлэл, мөлжлөгөөс хамгаалах нь” судалгааны тайланд дурьдсан байдаг. Тухайлбал, Цагдаагийн байгууллагад бүртгэгдэж байгаа хүчиндэх гэмт хэргийн тоо тасралтгүй өсөж байгаа ба ялангуяа сүүлийн 3 жилийн хугацаанд огцом өсөж, ойролцоогоор өдөрт 1 хэрэг бүртгэгдэн, шалгагдаж байна. Хохирогчдын 80% орчим нь 10-29 насны охид, залуу эмэгтэйчүүд, 46.8% нь 8-17 насны охид байна.

Мөн хуулийг даган гарах журмуудаас хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдод “Хууль зүйн туслалцаа үзүүлэх журам” батлагдаагүй. Өнөөдрийн байдлаар үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудын дийлэнх нь ОУБ-ын дэмжлэгтэйгээр хүн худалдаалах гэмт хэргийн хохирогчдод хууль зүйн зөвлөгөө, өмгөөллийн туслалцаа үзүүлж байгаа хэдий ч энэ тогтвортой үргэлжлэх нөхцөл

хангагдахгүй байгаагаас үзвэл дээрх журмыг яаралтай батлах хэрэгцээ шаардлага үүссэн байна. Цаашид хохирогчид үзүүлэх үйлчилгээний тогтолцоог сайжруулах, ялангуяа одоогийн нөхцөлөөр тусламж үйлчилгээ авах боломж нөхцөл нь хангагдаагүй хохирогчдын хэрэгцээг харгалзах, хохирогч хамгааллын суурь үйлчилгээний стандартыг бий болгох, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг үнэлэх, улмаар хохирогч хамгааллын анхан болон нөхөн сэргээх үйлчилгээний санхүүжилтийг шийдвэрлэх замаар үйлчилгээний тогтвортой байдлыг хангах зохицуулалт нэн тэргүүнд шаардагдаж байна.

Цаашдаа ч урьдчилан сэргийлэх ажлуудыг идэвхижүүлэх шаардлагатай гэж үзэн дараах саналуудыг дэвшүүлж байна. Үүнд:

3. Харьяа хороо дүүргийн зүгээс хүн худалдаалах гэмт хэрэгт өртөх насны зорилтот бүлгийн судалгааг эрчимжүүлэх

4. Гадаад улсруу аялаж, сурахаар зорьж буй хүн худалдаалах гэмт хэрэгт өртөх насны зорилтот бүлгийг хянах /Зорчин явж байгаа иргэдэд зөвлөмж, сануулга ухуулгын хуудас тараах/

5. Хөдөлмөр эрхэлж буй оюутнуудад урьдчилан сэргийлэх ухуулга сурталчилгааны ажлыг хийж гүйцэтгэхэд төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хамтын ажиллагааны менежментийг сайжруулах шаардлагатай байна

ЭШ ТАТСАН СУРВАЛЖ, СУДАЛГААНЫ БҮТЭЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

- [1] Хүүхдийн эрхийн тухай хууль. УБ., 2016 он
- [2] Хүүхэд хамгааллын тухай хууль. УБ., 2016 он
- [3] Хүн худалдаалах гэмт хэрэгтэй тэмцэх тухай хууль. 2012 он
- [4] Төрмандах.З, Гантулга.С Хүн худалдах гэмт хэрэг .УБ., 2008 он
- [5] Төрмандах.З, Гантулга.С Хүн худалдах гэмт хэрэг .УБ., 2024 он
- [6] Төрмандах.З, Гантулга.С Хүн худалдах гэмт хэрэгтэй гүйцэтгэх ажлаар тэмцэх үндэс.УБ., 2008 он
- [7] Гантулга.С Хүн худалдах гэмт хэрэг .УБ., 2015 он
- [8] Оюунцэцэг.Д Олон нийтийн санаа бодлын социологи. УБ., 2000 он
- [9] Хүн худалдаалах гэмт хэрэг. Гарын авлага. УБ., 2009 он
- [10] Хүүхэд хамгааллын үндэс. Нийгмийн ажилтнууд болон хүүхэдтэй ажилладаг бусад мэргэжилтнүүдэд зориулсан гарын авлага. УБ., 2009
- [11] Мягмар О. Сэтгэц заслын зөвлөгөөний онол арга зүй. УБ., 2009 он